

СТАНОВИЩЕ

от д-р Клео Стефанова Протохристова,

професор в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

на материалите, представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност **‘професор’**

в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“

област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление

2.1. Филология

Със заповед № 71Q от 23. 06. 2025 г. на Ректора на НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“ съм определена за член на научното жури на конкурс за избор на професор в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, обявен в Държавен вестник, бр. 37/ 02.05. 2025 г., с. 60. Като единствен кандидат в конкурса участва доц. д-р Борис Владимиров Минков, ръководител на катедра „Световна култура“, Факултет Екранни изкуства, НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“. Той е възпитаник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, където е завършил специалността Българска филология (1995 г.) От 1998 до 2001 г. е докторант в Институт за литература (БАН), секция Сравнително литературознание. През 2003 година защитава докторска дисертация. От 2002 до 2013 е научен сътрудник в Института за литература на БАН. През 2010 г. се хабилитира като ст. н. с. в същия институт с труд върху градското възприятие. От 2013 г. до настоящия момент е доцент по Литературна история на Европа в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“.

Доц. Борис Минков е преминал през респектираци като брой и институционален престиж специализации: Изследователска ДААД-стипендия – Университет Констанц (2001-2002), Изследователска стипендия на Германския литературен архив (DLA) в Марбах на Некар (юли 2009, юли 2021), Изследователска стипендия на ДААД (Свободен университет Берлин, октомври-ноември 2007), Изследователска стипендия на Австрийския академичен обмен

(Университет Виена, януари-юни 2006; януари-юни 2000), Изследователски и организационен престой в Център Дюренмат, Ньошател, във връзка с подготовката на проекта „Дюренмат в България“ (април-май 2004).

Освен с респектиращото ниво на преподавателската си реализация, доц. Борис Минков е натрупал професионални кредити и като издател на Библиотека „Страница“ – научна поредица от рецептивно насочени литературоведски и интердисциплинарни изследвания (от 2024), като председател на Управителния съвет на Сдружение „Литературна къща“ и издател на списание „Страница“ (2015-2024), в което е редактор и съиздател от 1998 г..

Редактор е на над 60 белетристични, литературнокритически, есеистични и научни книги, водещ редактор е на поредицата за дебютна белетристика „Гамбити“ на издателство „Жанет-45“. Носител е на Награда за млад учен на БАН (2003) за книгата „И нова, и българска“ (сборник литературна критика), а книгата му „Презапис или другият куфар в Берлин“ е номинирана за две литературни награди: Национална литературна награда Елиас Канети (октомври 2013) и Роман на годината 2013 на „Фонд 13 века България“ (май 2014).

Представеният от доц. Минков комплект материали е в съответствие със законовите уредби и включва всички изискуеми документи. На конкурса той участва с академичния си кредит, натрупан след хабилитацията като доцент, общо 6 научни труда, като специален акцент е поставен върху студията „Висящите полета на българската литература“, издадена като самостоятелна книга през 2023 и представена в ролята на хабилитационен труд, две студии – „Романите „Летящи кучета“ (Марсел Байер) и „Светлина и сянка“ (Даниел Келман) – пътища през съвременното към травмата на миналото“ и „Ходенето като автореференциален процес в перспективата на перформативния обрат“ (самият Минков определя тази си публикация като статия, но убеждението ми е, че тя има мащаба на студия), както и две статии – „Фантастично и фантасмагорично в контекста на романтичката традиция“ и „Херман Брох или орнаментът трансмедиален концепт“.

Както е логично – а и основателно – основна тежест при участието в конкурса е придадена на хабилитационния труд. Това изследване на Борис Минков го представя

по най-убедителен начин в присъщия му мащаб на учен. Привидно задавайки като обект на осмисляне актуалната българска литература, трудът му всъщност конструира алтернативна история на следосвобожденската българска литература, освободена от схемата на инерционно, непродуктивно проследяване на индивидуалните писателски присъствия. Виждам приносния характер на труда преди всичко в тази алтернативна история, методологически определена от рецептивната естетика и ориентирана около тематични и жанрови потенции, чието наличие или отсъствие в родната ни литература е било „подказало“ на автора едно или друго съвременно произведение (или група произведения), е съставена от „висящи полета“ (терминът на Борис Минков е заявено съотносим с постановките на Бурдиьо; имала съм повод да аргументирам публично разбирането си, че „градини“ е нелоша алтернатива на „полета“, но това е нерелевантно на високата ми оценка за книгата) – разбирани като „невралгични зони“, произведенията от които рецептивни очаквания не са били подкрепени от реализирането на адекватен резултат. Като забележително постижение на изследването бих отбелязала овладяното, извънредно трудно, съгласуване между синхронните нагледни на актуалната литературна продукция и диахронните изтегляния, провокирани от разпознаването на „висящите“, нереализирани потенции в тях.

Останалите публикации, с които Борис Минков участва в конкурса, демонстрират трайния му интерес към ясно очертан репертоар от научни проблеми и методологически парадигми (на първо място социологическия подход към литературата), както и респектиращата му способност да открива оригинални изследователски сюжети – така е с изненадващото, но просветляващо успоредяване на романите на Байер и Келман, което редом с възможността за пореден аналитичен опит върху „местата на паметта“, задава и перспектива към преосмисляне на критическата конюнктура и ревалоризация на литературен факт, заплашен да изпадне от критическата конюнктура. Такъв е случаят и с „Фантастично и фантасмагорично в контекста на романтичката традиция“, където отново с волята и риска да бъде ревизирана стабилизирана концептуална рамка, се оспорва тоталното мислене на фантастичното и освобождаването му от опозицията „реалистично – нереалистично“ чрез експериментално обособяване на специфична зона, означена с „фантасмагория“.

Специално искам да открия студията „Ходенето като автореференциален процес в перспективата на перформативния обрат“, за приносите на която имам по-добра перспектива, тъй като тематиката ѝ съвпада с мой личен изследователски ангажимент. Аналитичните наблюдения на автора върху различни конкретизации на перипатетизма в литературата и в други естетически практики свидетелстват както за солидна овладяност на сложния теоретически контекст, с който изследването е било необходимо да се съобрази, така и за завидна похватност при историзирането на наблюдаваните явления и тънък усет за подбор и осмисляне на трансмедиялните преноси, осъществени в тях.

Лично за мен, и в хабилитационния труд, и в останалите публикации на доц. Минков най-впечатляващо е присъствието на силна, ярко физиономична теоретическа интуиция. Отдавайки предпочитание на този аспект от научните му постижения обаче, не подценявам ни най-малко постигнатото на територията на собствено литературната интерпретация, където текстовете му предлагат постоянни поводи за интелектуална радост.

Уместно е да се отбележи и много прецизната самооценка, която Борис Минков прави на научните си трудове в изискуемата по процедура (и уви, задължителна) „авторска справка за оригиналните научни приноси“. Пестеливо, с присъщата си скромност, но с неоспорима точност той е формулирал своите най-съществени постижения, оставяйки неназовани ред други, които също заслужават да бъдат признати. Поне за част от тях премълчаването е несправедливо, а за съжаление форматът на становище не позволява обстоятелствеността, която представянето им предполага, затова си позволявам да се позова на официалното представяне на „Висящите полета“ на „Пловдив чете 2024“, документирано на <https://www.youtube.com/watch?reload=9&app=desktop&v=pQrtfbNsPxs>, където съм ги коментирала без принудата и ограниченията на бюрократични стандарти.

В обобщение на споделените дотук наблюдения върху представените по конкурса материали и научни трудове, както и като израз на разбирането ми за тяхната значимост и научна приносност, намирам за основателно да препотвърдя своята

положителна оценка, изразена по-горе, и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Факултет Екранни изкуства за назначаване на доц. д-р Борис Владимиров Минков на академичната длъжност ‘професор’ в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“ по професионално направление 2.1. Филология, научна специалност (История на европейската литература), като с удовлетворение и радост ще гласувам за него.

19 септември 2025 г.

Изготвила становището:

проф. дфн Клео Протохристова